

Утвърдил:
Декан (проф. дпсн Соня Карабелова)
Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: Философски

Специалност: (код и наименование)

Ф	Ф	А	2	0	0	2	2	6
---	---	---	---	---	---	---	---	---

МП Публично управление с изкуствен интелект, з.ф.о.

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина: И 3 0 1

ИКОНОМИКА В ДИГИТАЛНА СРЕДА

Преподавател: доц. д-р Мария Коцева-Тикова

Асистент: докторант Цветан Шишков

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	15
	Семинарни упражнения	15
	Практически упражнения (хоспетиране)	0
Обща аудиторна заетост		30
Извънаудиторна заетост	Реферат	
	Доклад/Презентация	
	Научно есе	
	Курсов учебен проект	30
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	30
Обща извънаудиторна заетост		60
ОБЩА ЗАЕТОСТ		90
Кредити аудиторна заетост		1
Кредити извънаудиторна заетост		2
ОБЩО ЕКСТ		3

№	Формиране на оценката по дисциплината	% от оценката
1.	Workshops (информационно търсене и колективно обсъждане на доклади и реферати)	20
2.	Участие в тематични дискусии в часовете	20
3.	Демонстрационни занятия	
4.	Посещения на обекти	
5.	Портфолио	
6.	Тестова проверка	
7.	Решаване на казуси	
8.	Текуща самостоятелна работа /контролно	
9.	Изпит	60

Анотация на учебната дисциплина:

Учебната дисциплина „Икономика в дигитална среда“ предоставя знания за икономическите процеси на микро- и макрониво, както и в сферата на публичното управление и данъчната администрация. Фокусът е поставен върху трансформацията на икономическите системи в условията на глобална дигитализация. Анализират се ефектите на новите технологии върху поведението на икономическите агенти, като специално внимание се отделя на ролята на изкуствения интелект (ИИ) като катализатор на растеж и ефективност. Курсът интегрира съвременните политики за зелена и кръгова икономика, като изследва възможностите за тяхното оптимизиране чрез внедряване на ИИ агенти и автоматизирани системи за управление.

Предварителни изисквания:

Базови познания по основни икономически дисциплини

Очаквани резултати:

Курсът изгражда задълбочени познания за икономическите процеси и публичните политики през призмата на дигитализацията, изкуствения интелект и роботизацията. Студентите развиват умения за критичен анализ на иновативни бизнес модели и усвояват съвременни методи за оценка на икономическото и екологичното въздействие на ИИ. Акцентът е върху ефектите на автоматизацията върху производителността на труда, глобалната конкурентоспособност и устойчивото развитие.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум
1	Потребителско поведение и търсене. Дигитално потребление и нови форми на полезност.	1 ч.
2	Теория на фирмата и производството. Нулеви пределни разходи в дигиталната икономика	1 ч.
3	Пазарни структури. Платформени монополи и антитръстова политика	2 ч.
4.	Факторни пазари. Дигитализация и пазар на труда. Изкуствен интелект и производителност.	2 ч.
5.	Национално производство и растеж. Измерване на дигиталното производство.	1 ч.
6.	Парично предлагане при дигитализация. Централно-банкови дигитални валути.	1 ч.
7.	Публични приходи: класификация и видове. Данъчно облагане на цифровата икономика.	1 ч.
8.	Публични разходи: класификация и същност. Дигитализация на публичните услуги – електронно управление.	2 ч.
9.	Изкуствен интелект в данъчния контрол — риск-базиран подбор на ревизии. Предварително попълнени данъчни декларации. Данъчно отчитане в реално време — SAF-T, e-invoicing. Анализ на големи бази данни за противодействие на данъчни измами.	2 ч.
10.	Зелена кръговост: класификация и характеристики на зелените и кръговите модели. Изкуствен интелект за оптимизиране на взаимодействието. ИИ модели и енергия.	2 ч.

Семинарните занимания следват темите на лекциите.

Конспект за изпит

№	Въпрос
1	Потребителско поведение и търсене. Дигитално потребление и нови форми на полезност.
2	Теория на фирмата и производството. Нулеви пределни разходи в дигиталната икономика
3	Пазарни структури. Платформени монополи и антитръстова политика
4.	Факторни пазари. Дигитализация и пазар на труда. Изкуствен интелект и производителност.
5.	Национално производство и растеж. Измерване на дигиталното производство.
6.	Парично предлагане при дигитализация. Централно-банкови дигитални валути.
7.	Публични приходи: класификация и видове. Данъчно облагане на цифровата икономика.
8.	Публични разходи: класификация и същност. Дигитализация на публичните услуги – електронно управление.
9.	Изкуствен интелект в данъчния контрол — риск-базиран подбор на ревизии. Предварително попълнени данъчни декларации. Данъчно отчитане в реално време — SAF-T, e-invoicing. Анализ на големи бази данни за противодействие на данъчни измами.
10.	Зелена кръговост: класификация и характеристики на зелените и кръговите модели. Изкуствен интелект за оптимизиране на взаимодействието. ИИ модели и енергия.

Библиография

Основна:

1. Jonatan Gruber, (2010). Public Finance and Public Policy, Worth Publishers
2. OECD (2019). Measuring the Digital Transformation: A Roadmap for the Future. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/9789264311992-en>
3. Rifkin, J. (2014). The Zero Marginal Cost Society: The Internet of Things, the Collaborative Commons, and the Eclipse of Capitalism. Palgrave Macmillan.
4. International Monetary Fund (2025). Leveraging Digital Technologies in Boosting Tax Collection. IMF Working Paper WP/25/89.
5. IEA (2025), Energy and AI, IEA, Paris <https://www.iea.org/reports/energy-and-ai>, Licence: CC BY 4.0

Допълнителна:

1. European Commission (2020). Shaping Europe's Digital Future. Publications Office of the EU.
2. McKinsey Global Institute (2023). The Economic Potential of Generative AI: The Next Productivity Frontier. McKinsey & Company.
3. ILO (2021). World Employment and Social Outlook: The Role of Digital Labour Platforms in Transforming the World of Work. International Labour Organization.
4. OECD (2023). OECD Employment Outlook 2023: Artificial Intelligence and the Labour Market. OECD Publishing.
5. Goldman Sachs (2023). The Potentially Large Effects of Artificial Intelligence on Economic Growth. GS Economics Research.
6. International Monetary Fund (2018). Measuring the Digital Economy.

7. Bordo, M. D., & Levin, A. T. (2017). Central Bank Digital Currency and the Future of Monetary Policy. NBER Working Paper No. 23711.
8. Agur, I., Ari, A., & Dell'Ariccia, G. (2019). Designing Central Bank Digital Currencies. IMF Working Paper WP/19/252.
9. OECD (2023). Tax Challenges Arising from the Digitalisation of the Economy — Global Anti-Base Erosion Model Rules (Pillar Two). OECD Publishing.

Дата: 04.2026 г.

Съставил:
Доц. д-р Мария Коцева-Тикова